rūdingo molio. Galbūt tuomet buvo rastas pavienis kapas. Jo radimą dar kartą paliudijo vietos gyventojai: Z. Petrauskienė („visko rado – žiedų, kaulų") ir A. Valinskio dukra O. Milvydienė iš Gilaičių: „buvę 9 žiedai (po 3 ant abiejų rankų pirštų), durtuvas (geležies gabalas), branzalietas ant rankos (ties juo kaulas pažaliavęs) ir šalmas (sudaužytas)". Pasak O. Milvydienės, ten vaidenasi – matosi ugnies stulpai, klaidina. Ateityje, kai kalva bus suarta, ją dar būtina žvalgyti.

Kapų neaptikta ir **Laumalenkų** bei **Užpelkių radimvietėse**. Čia taip pat galėjo būti pavienių vėlyvų kapų: žemės savininko Kabalino (Laumalenkuose) ir elgetos (Užpelkiuose). Laumalenkų kalvoje, teigia J. Mickevičius, „apie 1877 metus, kasant bulvėms rūsius, buvo rasta žalvarinių antkaklių, apyrankių, žiedų, žmonių kaulų", kurių Rimeika pabūgęs ir daugiau nebekasęs. Užpelkių kalvos, vadinamos Ubago kapu, ištisai iškasinėtos bulviarūsiais, kapo archeologiniai radiniai (S. Augustinienė: „sakydavo, kad kasant rūsius radę kokių tai metalinių daiktų", „kaulų, kaukolių rasdavo 2 m į žemę... atrodo, kad rasdavo ir žalvarių") taip pat abejotini.

Zenonas Baubonis, Bronius Dakanis

Archeological survey of cemeteries in Plungė district, 1997

In 1997 in Plungė district LCCH surveyed a number of unresearched hitherto archeological objects: Vaištarai, Kepurėnai cemeteries and Laumalenkai, Užpelkiai find sites. In Vaištarai cemetery a burial mound from the 2nd–4th centuries was observed while a research on Kepurėnai site revealed a cemetery of uncertain dating.

Bronius Dakanis

Senųjų Alksnėnų akmuo su ženklais

Senųjų Alksnėnų (Marijampolės raj. ir Lenkijos Respublika) akmuo su ženklais žinomas jau nuo XIX a. pabaigos. 1936 m. Senųjų Alksnėnų ūkininkai, gyvenantys Lenkijoje, slapta pergabeno jį į Lietuvą. Vėliau dėl

įvairių priežasčių (karas, vietos gyventojai iškelti iš pasienio zonos ir kt.) akmuo dingo iš paminklosaugos institucijų akiračio. Pastaruosius kelerius metus jo paieška aktyviai užsiėmė Vilius Fokas, gyvenantis Kauno rajone. 1996 m. KPC surasta dabartinė akmens buvimo vieta, esanti 500 m į V nuo Šeštokų–Varšuvos geležinkelio pasienio zonos posto, 350 m į ŠR nuo Lietuvos–Lenkijos sienos, 220 m į R nuo Šaltinių upelio dešiniojo kranto, uždaroje pasienio zonoje. Akmuo guli Senųjų Alksnėnų kaimo kapinių P pakraštyje, iškasoje. Kaimo kapinės įrengtos 3–4 m aukščio kalvoje (Š–ŠV – P–PR kryptimi 100 m ilgio ir 40 m pločio). Jas juosė 1 m aukščio iš akmenų sukrauta tvora, kuri, matyt, seniai išardyta pasieniečių. Kapinėse yra 7 akmenys, kuriais buvęs sutvirtintas kryžius (o gal tai koplytėlės pamatas?). Akmuo – pilkai rusvos spalvos stambiagrūdis granitas, 90x70x35 cm dydžio. Ženklai viršutinėje plokštumoje iškalti 38 cm ilgio ir 21 cm pločio plote. Jie septyni, vidutiniškai 7 cm aukščio, apdūlėję. Viena viršutinė raidė panaši į lotynišką V (išgaubtais šonais), kitos (po dvi) – į J, apverstą G, Q (tik keturkampę ir su uodegėle ne į kairę, bet į dešinę), stilizuotą W (lankelis su brūkšneliu viduryje), stilizuotą O (trikampė, viršūne į viršų, plokštuma į apačią) ir Z (pav. 62).

V. Fokas nustatė, kad akmuo anksčiau buvo 650 m į PV nuo dabartinės vietos, 300 m į PV nuo Lietuvos ir Lenkijos sienos, 200 m į V nuo Šaltinių upelio kairiojo kranto, kalvelėje šalia V. Grimalausko sodybos, dabartinėje Lenkijos teritorijoje. Kalvelėje buvę ir daugiau įvairaus dydžio akmenų. Dr. J. Basanavičius teigė, kad akmenyje iškalti ženklai panašūs į Mažosios Azijos rašto ženklus. V. Foko duomenimis, akmenį vietos gyventojai labai gerbę ir laikė jį turint stebuklingos galios.

Bronius Dakanis

Senieji Alksnėnai stone with signs

In 1996 with the assistance of V. Fokas, a survey in Marijampolė district produced Senieji Alksnėnai stone. The knowledge of the stone dates back to late 19th century; at present it is situated in the border zone. The surface of the stone has 7 signs the shape of which resembles that of letters.

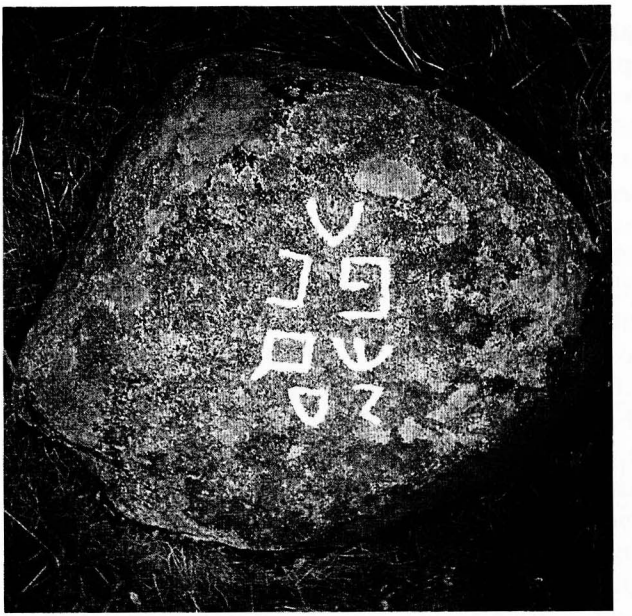

Pav. 62. Senieji Alksnėnai. Akmuo su ženklais.
Fig. 62. Senieji Alksnėnai. Stone with incised signs.

Algirdas Girininkas

Nauji archeologijos paminklai Kaišiadorių rajone

1996 m. KPC kartu su Kaišiadorių etnokultūros centru organizavo archeologinę žvalgomąją ekspediciją Kaišiadorių rajone. Ekspedicija vyko Kaišiadorių rajono Š dalyje: Žaslių, Zūbiškių, Paparčių seniūnijose, kairiakrantėje Neries pusėje, Laukystos, Gamantos, Žiežmaros, Lomenos upių baseinuose. Ekspedicijos metu buvo aptikti 5 nauji archeologijos objektai (juos reikia įtraukti į Kultūros paveldo registrą) ir 3 naujos radimvietės.